

dictis autem literis in notitiam dicti Henrici ad Imperium jam promoti sic deductis, idem Henricus ab eisdem Cardinalibus requisitus, ut super contentis in illis sum propositum responderet: quasi moleste tulisset, quod de juramento fidelitatis hujusmodi per eum praestito in dictis literis mentio haberetur, non familiariter, nec secrete, ut tractanda pacis qualitas exigebat, sed multis tabellionibus accersitis, & requisitis ab eo, quod de responsionibus suis conficerent publica instrumenta, inter caetera publice (praesente multitudine hominum copiosa) respondit se non fore cuiquam ad juramentum fidelitatis adstrictum, & quod nunquam fecerit juramentum, propter quod foret ad juramentum fidelitatis alicui obligatus, & quod ipse nesciebat, quod antecessores sui Romani Imperatores unquam juramentum hujusmodi praestitissent, simulans se immemorem juramentorum, quae nobis ante coronationem suam praestiterat, & post coronationem etiam innovarat. Nos itaque attendentes, quod hujusmodi responsio, si sub dissimulatione pertranseat, vel silentio pallietur, posset in magnum, & evidens praevicium Rom. Ecclesiae redundare, dignum admodum, & opportunum fore perspeximus, ut de juramenti hujusmodi constitutioni praesenti aliqua breviter annexamus. Dicitur namque H. quamprimum fuit in Regem Romanorum electus solennes b ad nos nuntios destinavit, dans eis per suas patentes literas plenum, & speciale mandatum exponendi nobis pro eo devotionem ipsius, & reverentiam filialem, quam ad nos, & Rom. Ecclesiam, sincere gerere se dicebat affectu: necnon petendi, & impetrandi a nobis favorem, & gratiam consuetos: offerendi quoque nobis, & praestandi pro eo, & in ipsius animam debitae nobis, & eidem Ecclesiae fidelitatis, & cujuslibet alterius generis juramentum, ac nihilominus petendi a nobis per nostras sibi manus impediuntionem, consecrationem, & Romani Imperii diadema. Praefatis itaque nuntiis in nostra, & fratrum nostrorum praesentia constitutis, ac secundum dicti tenorem mandati Avinionem, ubi tunc eramus cum nostra curia residentes, in publico consistorio, in quo erat Praelatorum, & aliorum, tam Clericorum, quam Laicorum non modica multitudo, praemissis per eos coram nobis expositis supplicando petitis humiliter, & oblati: Nos eodem mandato, & decreto electionis ejusdem H. ex parte Principum tam Ecclesiasticorum, quam secularium, qui eundem elegerant, nobis per dictos nuntios praesentatis, plena cum eisdem fratribus deliberatione discussis, factaque nobis de electione hujusmodi concordia, & legitima plena fide, examinata quoque persona ipsius H. prout absentia patebatur ejusdem & de ipsius fide, probitate, & aliis, quae in persona Imperatoris sunt merito requirenda, cum pluribus Praelatis, & aliis magnae auctoritatis viris, qui ejusdem H. mores, conditionem, & statum plenius noverant, inquisito, ejusque persona, cujus etiam nos, & fratres nostri aliqualem prius notitiam habebamus, propter quod facilius transivimus in examinatione hujusmodi, idonea reputata, ipsum nominavimus, denunciavimus, & declaravimus Regem Romanorum, ipsius approbantes personam, eumque sufficientem, & habilem declarantes ad suscipiendam Imperialis celsitudinis dignitatem, ac decernentes unktionem, consecrationem, Imperiique Romani coronam sibi per manus nostras debere concedi: & consequenter a praefatis nuntiis sufficientem ad hoc ab eo (ut praemittitur) mandatum habentibus, secundum formam in decretis, quae incipit, Tibi Domino, comprehensam, fidelitatis recepimus juramentum. Postque idem H. consecrationis, & coronationis suae

a Vid. Bart. in leg. sciendum ff. de verbor. oblig. b Vide c. ad Apostolicam. de re judic. lib. 6. q. 1. c. estore. & 97. distinct. nobilissimus Font.

tempore aliud eidem Cardinalibus, quos ad impendendum sibi hujusmodi consecrationis, & coronationis insignia miseramus ad urbem, illud nostro nomine recipientibus juramentum praestitit corporale, quod in libro Pontificali Rom. praestandum Pontifici per Imperatorem coronationis suae tempore continetur, cujus tenor dignoscitur esse talis: Ego H. Romanorum Rex, annuente Domino, futurus Imperator promitto, spondeo, & polliceor, atque juro coram Deo, & B. Petro me de caetero protectorem, procuratorem a, & defensorem fore summi Pontificis, & hujus sanctae Romanae Ecclesiae, in omnibus necessitatibus, & utilitatibus suis, custodiendo, & conservando possessiones, honores, & jura ejus, quantum divino suffulsi adjutorio fuero, secundum scire, & posse meum, recta, & pura fide: sic me Deus adjuvet, & haec sancta Dei Evangelia. Caeterum quin juramenta hujusmodi fidelitatis existant, a retro Romanis Principibus non fuit haecenus haesitatum: imo tam quondam Albertus Rex Romanorum, immediatus praedecessor memorati Henrici, Bonifacio Papae VIII. praedecessori nostro tempore approbationis ejusdem Alberti, quam Rodolphus pater ipsius, & alii praedecessores ejusdem Romanorum Reges diversis nostris praedecessoribus juramentum fidelitatis, & obedientiae praestiterunt. Idemque Bonifacius memoratum A. juramento hujusmodi ab eo recepto, de fratrum suorum consilio (praesente Praelatorum, & aliorum multitudine copiosa) auctoritate Apostolica recepit in specialem suum filium, & Ecclesiae memoratae, ipsumque in Regem Romanorum assumpsit, in Imperatorem postmodum promovendum. Verum quia saepesatus H. qui in proximis diebus fuit de hac luce subtractus, non virtutem, & mentem, sed nudum verborum insectans corticem, sensumque confundens, juramenta restringendo praedicta curiose videbatur asserere [ut praefertur] illa ad debitum fidelitatis hujusmodi non extendi: novo modo curiositatis hujus luculentae veritatis antidotum ipsius declarationis oraculo providimus apponendum. Quia ergo capitulis juramento fidelitatis contentis sollicita meditatione pensatis, ipsa capitula in praefatis Imperatoris juramentis, quantum ad effectum, mentem, & virtutem ipsorum non est dubium contineri: Nos praemissis, & aliis rationibus, ne quis in Romanum assumptus Principem, vel in posterum assumendus, an juramenta hujusmodi per dictum H. Imperatorem praestita, & per successores ipsius in futurum praestanda, fidelitatis existant, in dubitationem deducere audeat, vel super his contrarium asserere veritati, auctoritate Apostolica de fratrum nostrorum consilio declaramus illa juramenta praedicta b fidelitatis existere, & censerem debere. Porro praeter juramenta praedicta idem Henricus suorum inhaerens praedecessorum vestigiis, priusquam ingrederetur Italiam, vel ibidem jura aliqua exerceret, sub testimonio suarum patentium literarum in manibus dilecti filii Joannis de Mollianis c, scholastici Ecclesiae Tullensis, Capellani nostri, ad hoc specialiter per nos missi nostro, & praefatae Ecclesiae nomine recipientis promissit, & tactis sacrosanctis Evangelii juramento firmavit, quod eandem Ecclesiam, & fidem catholicam pura fide, totisque viribus conservaret reverenter, & etiam defenderet, omnemque haeresim, schisma, & haereticos quoslibet, fautores, receptatores, & defensores ipsorum exterminaret pio posse: ac nunquam cum Sarraceno, Pagano, Schismatice, seu alio quolibet communionem d catholicae fidei non

a Dicitur, procuratorem, deest in antiquiorib. cod. b Dicitur, praedicta, deest in antiquior. codicib. c Al. Melanis. d Ad haec vid. l. non debito. ff. de capt. & Innov. cap. 1. de subf. Doct. in cap. quod super his. de vo. Font.

non habente, aut cum aliquo alio praefatae Ecclesiae inimico, vel rebeli, seu eidem manifeste suspecto, unionem quamlibet, seu parentelam, aut confederationem iniret, sed tam nostram, quam successorum nostrorum personas, honorem, & statum manuteneret, defenderet, & conservaret contra omnes homines, cujuscumque existerent praeminentiae, dignitatis, vel status. Eidem etiam a adjiciens juramento, quod manuteneret semper, atque servaret privilegia omnia per praedecessores suos Reges, ac Imperatores Romanos, praefatae Romanae, & aliis quibuslibet Ecclesiis quocumque concessa tempore, & continentia cujuscumque aequae omnia, & specialiter, ac praecipue per clarae memoriae Constantinum, Carolum, Henricum, Ottonem IV. Fridericum II. atque Rodolphum praedecessores ipsius super concessione, recognitione, advocacione, annotatione, quitatione, & libera dimissione terrarum, & provinciarum Romanae Ecclesiae ubilibet positarum, quarum etiam multas nominatim expressit, sedi Apostolicae, Romanisque Pontificibus super b quocumque tenore concessa recognovit, confirmavit, & ex certa scientia innovavit, ac etiam de novo concessit: & terras ipsas, atque provincias recognovit ad jus, & proprietatem ipsius Ecclesiae plenissime pertinere: easque nihilominus ex abundantia de novo Ecclesiae saepesatae donavit, sub praedicto se obligans juramento, quod ipsas, aliquamve ipsarum partem nullo unquam tempore occuparet, seu (quantum in eo esset) ab alio permitteret occupari. Nec in eis, aut aliqua parte ipsarum jura aliqua, possessiones, aut tenutas haberet, seu quomodolibet possideret, nec in eis etiam potestaria, seu cujusvis capitania, aut jurisdictionem, quancumque per se, vel per alium exerceret, quodque (ut Princeps catholicus, & saepedictae Ecclesiae advocatus, atque defensor) ipsam juvaret, & consiliis, & auxiliis illi assisteret opportunis, contra quoscumque inobedientes, & rebelles eidem, & praecipue contra occupantes, seu turbantes terras praedictas, seu provincias, vel partem quamlibet earundem. Sub eodem etiam juramento promissit, quod tam ipsam Romanam Ecclesiam, quam alias Ecclesias, libertatem Ecclesiasticam, bona, jura, Praelatos, & ministros Ecclesiarum ipsarum manuteneret, conservaret, atque defenderet pro posse. Et quod Ecclesiae Romanae vasallos contra justitiam nullatenus offenderent, devotos, ac fideles Ecclesiae etiam in Imperio constitutos benigne tractaret, nec eos opprimeret contra justitiam, aut [quantum in eo esset] per alium opprimi sustineret, sed in suis potius juribus, & justitiis conservaret. Hoc quoque juramentum, & etiam pristinum pro eo nobis per suos nuntios [ut praemittitur] praestitum, receptis suae coronationis insigniis innovavit, prout in patentibus ante coronationem ipsam, ejus regio magno sigillo, & aliis post coronationem eandem, ejus Imperiali aurea bulla munitis, inde confectis literis (quas in archivis Rom. Ecclesiae reponi, & diligenter conservari fecimus) plenius continetur.

TITULUS X. DE EXCEPTIONIBUS.

CAP. UN.

Exceptio excommunicationis opponitur dilatoria quancumque, peremptoria non obstante. Joan. Andr.

Clemens V. in Concilio Vivenfensi.

Excommunicationis exceptio dilatoria in qualibet parte litis opponi potest termino peremptorio per Judicem assignato ad proponendum exceptiones declinatorias, & dilatorias non obstante: servata tamen constitutione felicitis recordationis Innocentii Papae IV. edita circa hoc in Concilio Lugdunensi.

a Dicitur, etiam, deest in antiquiorib. codicibus. b Al. sub.

TITULUS XI.

DE SENTENTIA, ET RE JUDICATA.

CAP. I.

Qui tres sententias contrarias in quavis causa reportavit, de illarum nullitate non agit, nec excipit ipsarum executione non facta: & respicit etiam pendencia. Joan. Andr.

Clemens V. in Concilio Vivenfensi.

Ut a calumniis litigantium occurratur, is, qui in beneficiis, vel alia quavis causa tres contra se in peritorio, vel possessorio sententias reportavit, ad agendum de nullitate ipsarum, vel alicujus ex eis nullatenus admittatur, donec hujusmodi sententiae plenarie fuerint executioni mandatae. Similiter si ille, contra quem tres sententiae definitivae latae fuerint, ab interlocutoria, vel gravaminae ante prolationem ipsarum, vel earum alicujus se appellasse, & causam appellationis hujusmodi adhuc pendere proponat: sententiarum praedictarum executionem tali praetextu volumus impediri. Quae ad causas qualitercumque etiam per appellationem pendentes duximus extendenda.

CAP. II.

Sententia lata contra civitatem extra civitatis territorium existentem, nulla est ipso jure. h. d. Joan. Andr.

Idem.

Pastoralis cura sollicitudinis nobis divinitus super curias Christiani populi nationes injuncta nos invigilare remediis subditorum, eorundem periculis obviare, & scandala remove compellit. Sane cum jamdudum inter quondam Henricum Imperatorem Romanum, & charissimum in Christo filium nostrum Robertum Siciliae Regem gravis fuisset materia turbationis exorta, assente deinde Imperatore praedicto, quod cum quibusdam ipsius subditis Rex confederationes, & conspirationes fecerat in ipsius majestatis offensam: quodque tractaverat, & ordinaverat, ut civitates quaedam sub Imperii, & Imperatoris ejusdem obedientia contentes, contra eum, & Imperium rebellarent, gentesque sui ipsius fultae subsidio nonnullas alias Imperii civitates, & castra [inde violenter ejectis ipsius Imperatoris Officialibus] occuparunt, & pro ipso Rege occupata tenebant: ac alias etiam in urbe, & alibi in Imperii, & Imperatoris ejusdem contemptum, & suae majestatis injuriam, & reipublicae detrimentum multa gravia fuerunt b per Regem eundem, ac malitiam, & instigationem ipsius tam a suis stipendiariis, quam a subditis Imperatoris commissa.

Præhabitis per Imperatorem eundem quibusdam processibus contra eum, absentem tamen, quamvis legitime (juxta Imperatoris assertionem) citatum, ac quod supradicta erant notoria, per imperialem interlocutoriam declarata Imperator ipse, Regem affirmans propter praemissa laesa majestatis criminis reum esse, in eum peremptorie [ut dixit] & sufficienter citatum, sed comparere contumaciter recusantem, tanquam rebellem, proditorem, & hostem Imperii, ac reum supradicti criminis, privationis omnium dignitatum, quocumque comrehensurum titulo, & quibus se intulabat Rex ipse, auctoritatum quoque, honorum, provinciarum, terrarum, bonorum, jurium, & jurisdictionum, tam perpetuorum, quam temporalium, & si quando veniret in suam, & Imperii fortiam, mutilationis c etiam

a De intellectu vide Oldradum consil. 106. incip. quod litera executoria. b Al. fuerant. c Vide l. rei capitalis. ff. de penis. & leg. transigere. C. de transact. cum leg. criminali. C. de jurisd. omnium jud. atque l. 1. C. ne Christiana. man. & Felin. in l. 1. ex literis. 12. col. de consilia.

etiam capitis sententiam promulgavit, omnem suppledo defectum, si quis forsitan fuerat ex solemnitate juris amissus in processibus memoratis: præmissa (ut asseruit) faciens exigentia iustitia, & de imperiali etiam potestate. Verum quia huiusmodi sententia, quæ non a discretione, matre virtutum, sed a novetca iustitiæ, voluntaria scilicet iudicantis præcipitatione processit, partus forsitan se deteriores haberet, si ipsius sententiæ inefficacia in publicum præcone iustitia non prodiret: nos circa eam tali uti provisione volentes, quæ (detectis ipsius defectibus) seminata per eam extinguat pericula, & in ratione reddenda sit posteris profutura, ipsam subjiciendam esse providimus linte iustitiæ, ac rectæ libraminationis. Eiusdem igitur causis, & continentia, necnon conditione illorum, a quo, & in quem lata fuit, diligenti & debita consideratione pensatis, patenter ex eis illius astruitur evidentia nullitatis, & manifeste arguitur temeritas promulgantis. Notorium quippe ac indubitatum existit, quod grandis exercitus tempore dictorum processuum, & sententiæ, continue Imperatori assistens, Regem ipsum, & suos prosequatur odio capitali: Pisanaque civitas, in qua lata fuit memorata sententia, Regem capitali habebat odio notorio, & antiquo. Esto igitur, quod Rex ipse alias ad præmissa fuisset legitime per Imperatorem citatus: nunquid venire debuit ad iudicem exercitu feroci ac grandi, ipsique citato [ut præmittitur] odioso stipatum? Nunquid etiam debuit comparere in loco admodum populofo, multum potenti, ac præfato in eum odio provocato? Quis enim auderet, vel qua ratione audere aliquis teneretur consistorii talis subire a iudicium, & se in hostium sinu reponere, ac ad mortem per violentam injuriam, non per iustitiam inferendam ultroneum se offerre? Hæc quidem iure timentur, hæc de more vitantur, hæc humana fugit ratio, hæc abhorret natura. Desperet igitur, qui citationem huiusmodi saperet arctasse citatum. Ut b illud tanquam notissimum nullatenus omittamus, quod Regem extra districtum Imperii, in regno scilicet Sicilia, notorie ac continue tempore suprascripto morantem, citare non potuit Imperator, nec citatio, si quam forsitan de ipso intra Imperii fines fecit, citatum extra Imperium constitutum arctavit. Nos quoque Regis ordinarius iudex, quod ad Imperatoris iudicium citarem, vel citari aut remitti faceremus eundem, nequaquam fuimus requisiti: imo licet ad nos, & curiam nostram temporibus illis rumores frequenter de curia Imperatoris venirent, & juxta eum etiam quidam ex fratribus nostris essent, prius tamen dictæ sententiæ promulgatio, quam aliquid de processibus antecedentibus ad audientiam nostram pervenit. Denique licet Rex ipse terras aliquas ab Imperatore tenere dicatur in feudum, non tamen in eis, sed in regno præfato domicilium suum fovebat: unde Imperator in ipsius personam nullam ratione terrarum huiusmodi (nisi ex natura feudorum) debitam superioritatem habebat. Quod si punitio criminis intra districtum imperialem commissi, ad imperatorem forsitan pertinuisse asseratur: verum est quidem, si in eodem districtu fuisset inventus delinquens, vel ad illum de more remissus. Dici-ne ergo sententia meruit, quæ a iudice, qui per Regem tute adiri non potuit, & in loco notorio (ut præfertur) non tuto, in absentem, nec citatum legitime ac inauditum per consequens, & indefensum, non maturo fuit iudicio, sed præcipitio, & de tanto præsertim crimine promulgata? Rursus non est silentio relinquendum, quod ipse Rex noster, & Ecclesiæ Romanæ ratione regni prædicti notorie subditus, & vasallus, & vasallus, ac

a al. ita: subire iudicium, se in hostium sinu reponere, ad mortem, &c. b al. ut id.

in eodem regno, non ut præmittitur, in Imperio certum, continuum & notorium suum habens domicilium, ac originem inde trahens, Imperatori eo modo non subditus, quod in eum crimen b læsa maiestatis commiserit, quantumlibet in sententia suprascripta contenta veritatem indubiam contineret, sicque nedum non iure, imo nec cum juris colore tulit Imperator sententiam suprascriptam in Regem, ex causa, quæ veritatis subsistentiam non habebat, propter quam etiam, quatenus in eo fuit, Regem eundem privando regno, & regia dignitate, ac terris etiam aliis, & jurisdictionibus perpetuis & temporalibus, quæ sub eo nullatenus, vel ab eo, sed a nobis, & sub nobis, tenebat: necnon procedendo contra Regem eundem ex illis, quæ per ipsius stipendarios ac nonnullos Imperatoris ejusdem subiectos per malitiam, & instigationem Regis ipsius, contra eum fuisse commissa in urbe dicebat: cum etsi illa fuissent ibidem revera commissa, punitio tamen eorum in Regem, veluti extra districtum Imperii commissorum, ad imperatorem nullatenus pertineret: inhibendo etiam in eadem sententia sub magnarum appositione poenarum, quarum aliquas sibi applicari mandavit, ne quis dicto Regi præsumeret in suis respondere debitis, in ipsiusve familiaritate, vel servitio remanere, aut eidem contra ipsum Imperatorem quovis modo impendere consilium, auxilium, vel favorem: cum debitores, servitores, & auxiliatores huiusmodi extra Imperium, & in regno constituti prædicto nullatenus Imperatori subessent, nec ex committendis in regno eodem dictis possent poenis adstringi, vel aliquo modo condemnari per ipsum: absolvendo quoque ab omni fidelitate, obligatione, servitio, promissione, ac pacto provincias omnes, civitates, & castra, & d. loca, ipsiusque vasallos, & feudatarios, & alios quoslibet eidem Regi quomodolibet obligatos, cum includerentur in absolute huiusmodi terræ & personæ nobis, & Ecclesiæ Romanæ subiectæ, propriæ terminos potestatis excessit, in messem nostram mittens perperam suam falcem. Cæterum defectus suppletio circa processum adhibita suprascriptos, non tantum valet ad justificationem ipsorum, & sententiæ suprascriptæ, quantum ad eorum suggillationem & notam: cum nullam super præmissis potestatem haberet Imperator in Regem, sibi alias, quam ut præfertur, non subditum, non citatum legitime, aut remissum, & extra districtum ipsius continere ac notorie consistentem: nec prædicta suppletio circa subditum etiam ad ea potuisset de ratione referri, per quæ de crimine præsertim sic gravi delato defensionis (quæ a iure provenit naturali f) facultas adimi valuisset: cum illa Imperatori tollere non licuerit, quæ juris naturalis existunt. Ut igitur, sicut memorata sententia juris caret effectum, sic auctoritate & nomine rei careat iudicatæ, ut nec in opinione communi, aut vulgi labiis nomen habere sententiæ mereatur: ut etiam in magnum iustitiæ ac pacis obsequium scandalosis occurratur periculis, quæ cum nostra & Ecclesiæ, provinciarum multarum, regnorum, & gentium turbatione non modica possent occasione ipsius pro tempore suboriri: nos tam ex superioritate, quam ad Imperium non est dubium nos habere, quam ex potestate, in qua (vacante imperio) Imperatori succedimus: & nihilominus ex illius plenitudine potestatis, quam Christus Rex Regum, & Dominus dominantium nobis, licet immeritis, in persona beati Petri concessit, sententiam

a In quodam manuscripto ita: ac in eodem regno, ut præmittitur, non Imperio certum, &c. b Vid. l. Pantomimus. ff. de acq. her. c al. sepe dictam. d Hæc duo verba, & loco, desunt in antiquior. codicibus. e De hac re vide Uldaricum Zasium l. 2. §. eodem tempore. ff. de ori. ju. Bal. l. fin. C. de legat. f L. ut vim. ubi late doctores. ff. de iustit. & iure.

tiam & processum omnes prædictos, & quicquid ex eis fecerunt est, vel occasione ipsorum, de fratrum nostrorum consilio declaramus fuisse ac esse omnino irritos & inanes, nullumque debere, aut debuisse sortiri effectum, seu nocumentum, vel notam afferre cuiquam, vel quomodolibet attulisse. Ipsosque nihilominus, quatenus processerunt de facto, & quicquid ex eis fecerunt est, vel ob eos, vel in posterum sequi possent, eis iterum revocamus.

TITULUS XII. DE APPELLATIONIBUS.

CAP. I.

Valer appellatio coram maiore parte plurium iudicum. Sed appellatio est appellatio, delatio, & termini præfixio intimanda. Joan. Andr.

Clemens V. in Concilio Viennensi. [an. 1312.]
SI a iudicibus a duobus, aut pluribus fuerit appellandum, quia forte de facili eorum præsentia simul haberi non possent, liceat coram ipsis, vel majori parte ipsorum appellare, & Apostolos petere separatim, valebitque appellatio talis, ac si simul fuisset in eorum præsentia ab omnibus appellatum. Est tamen appellatio ignorantia, appellatio, necnon delationis eorum, & termini præfixionis, si subsecuta fuerint, intimatio legitime faciendi.

CAP. II.

Sufficit Apostolos peti uno contextu sæpius & instanter: ad quos recipiendos, si iudex certum terminum statuat, appellans illos non petens in termino, appellatio renunciat. Idem cum iudex statuat terminum juris incertum, intra quem appellans illos debite non petiit, vel oblatos recipere renuit.
Idem.

Quamvis rigor juris exposcat eum, qui appellat, debere petere Apostolos congruo loco & tempore sæpius, & instanter: nos tamen antiquam & communem observantiam litigantium sequi, & æquitate rigori præferri volentes, decernimus sufficere, quod per appellantem simul uno contextu Apostolos instanter, & sæpius postulentur. Verum si iudex a quo appellatur, certum terminum ad recipiendos Apostolos appellanti assignet, & appellans in assignato sibi termino non compareat coram eo, nec petat Apostolos sibi tradi, appellatio sive renunciat videtur. Similiter si iudex appellanti responderit, intra juris terminum Apostolos se daturum, appellatio sive renunciat appellans intelligitur, nisi intra dictum terminum congruo loco & tempore instanter, & sæpius saltem uno contextu petat Apostolos ab eodem iudice sibi dari b, vel si recipere recusat oblatos.

Ponit tres casus, quibus appellans non habens Apostolos, appellatorem prosequi potest. h. d. Joan. Andr.

§. 1. Quod si iudex in termino ad dandum Apostolos præfixo per eum ipso appellanti petenti non dederit: aut si dum peterentur Apostolos, responderit se daturum eodem, nullo termino certo sibi præfixo, vel intra juris terminum se eos asseruerit velle dare, & postea per appellantem congruo loco & tempore sæpius, & instanter uno contextu etiam requisitus, eos non curaverit intra eundem terminum exhibere, appellatorem suam extunc pro-

a Nota quod indefinite dicitur iudicibus, in omnibus igitur cuiuscunque speciei iudicibus vendicat sibi locum, ut in gloss. 1. Res. de Ancbar. b Alias, tradi.

sequi possit appellans, ac si expresse fuissent eidem Apostoli denegati.

CAP. III.

Appellans prosequi, & finire tenetur appellatorem extrajudicialem intra annum a die interpositæ appellatiois, vel illati gravaminis: quo non facta [impedimento iusto cessante] appellatio est deserta. h. d.

Idem.

Sicut appellatorem iudicialem, sic & extrajudicialem intra annum a die interpositionis ipsius, vel a die illati gravaminis, ubi a futuro gravamine appellatur, prosequi & finire tenetur appellans. Quod si iusto impedimento cessante non fecerit, debet eius appellatio deserta censeri.

CAP. IV.

Tempus ad prosequendam appellatorem ab homine, vel a iure præfixum, non currit appellanti compromisso durante, vel de partium expresso consensu; nisi periculo imminente ex mora iudex aliud decernat.

Idem.

Quamdiu a appellatiois prosecutio per compromissum, vel alias de partium expresso consensu differtur: tempus ad prosequendum eandem ab homine, vel a iure præfixum, currere nolumus appellanti: nisi forte iudex videns, ex dilacione periculum imminere, præciperet in illa procedi.

CAP. V.

Ance definitivam appellanti non licet prosequi causas, in appellatorem nominatim non expressas: nec processus primi iudicis justificari, vel impugnari potest, nisi ex actis coram eo.

Idem.

Appellanti ab interlocutoria, vel a gravamine iudicis, non licet alias causas prosequi, quam in appellatorem sua nominatim duntaxat expressas: nec processus primi iudicis ex novis, aut de novo probandis justificari potest, vel etiam impugnari: sed tantum ex illis, quæ acta fuerunt, vel exhibita coram ipso.

CAP. VI.

Prosecutio appellatiois deserta non impedit, quin sententia censeatur in rem iudicatam transivisse. h. d. Joan. Andr.

Idem.

SI b appellatorem per negligentiam appellantis desertam, appellans ipse cum appellato, aut appellatus etiam per se, & principaliter prosequatur: non ideo minus in rem iudicatam censebitur transivisse sententia, a qua fuerat appellatum.

CAP. VII.

A peremptoria repulsa ex alio, quam propter ineptitudinem, secundo appellans, & succumbens non auditur super ea in appellatorem a definitiva. h. d. Joan. Andr.

Idem.

Cum a repulsiōe exceptionis peremptoriæ, secundo appellans succumbit, non est in causa appellatiois postmodum a definitiva emissæ audiendus ulterius super ea: nisi tunc rite proposta ex eo prius repulsa fuisset, quia proponebatur inepte.

a De intellectu, vide Matheylanum in Authen. si tamen. C. de temp. appell. b Pro limitatione huius Clem. vide Abbatem in cap. ex parte. §. 2. ext. de resc. & de materia ibidem plenissime. Fel.

FINIS LIBRI SECUNDI.